
 > FRA PRESIDENTEN

Spørsmålet om legers lojalitetsplikt og ytringsfrihet har blitt belyst gjentatte ganger, men det er på nytt behov for en kommentar om dette.

Leger og ytringsfrihet – nok en gang

Nylig leste vi nok en gang i avisen om en kollega som ble truet med oppsigelse hvis han uttalte seg i mediene om det lokale helsetilbudet. Angivelig «en sleivete melding som havnet feil», men den ble skrevet og sendt, og det kan ikke tolkes som annet enn en leders dårlige innstilling til de han er leder for.

Leger har, som alle andre, ytringsfrihet. I tillegg har leger en samfunnsplikt til å uttale seg om forhold som har betydning for helsetilbudet. Hvem skal si fra hvis ikke legene gjør det? Viktige opplysninger ville da ikke komme frem i lyset, noe som ville være et demokratisk problem. Leger er ønsket i den offentlige debatten, og det forventes at faglige spørsmål og forhold som angår behandling blir opplyst og diskutert, fordi offentlige virksomheter forvalter verdier, tjenester og ikke minst betydelige pengesummer for befolkningen.

Lojalitetsplikten og arbeidsgivers styringsrett gir ingen generell mulighet eller adgang til å bestemme over ansattes ytringer eller å straffe i etterkant. Det er bare ytringer som på en illojal måte skader arbeidsgivernes interesser, som rammes av lojalitetsplikten. Her er det viktig å huske på at sykehusledere som arbeidsgivere ikke har «næringsinteresser» eller hemmeligheter som kan røpes og dermed bidra til et dårligere næringsgrunnlag eller at en ikke får «solgt sine produkter». Forklaringen som ofte brukes ved forsøk på å hindre offentlige utspill er at folk kan bli engstelige og føle seg utrygge på om de får god nok hjelp når de har behov for det.

Undersøkelser viser at mange leger mener det vil være en for stor personlig belastning å uttale seg offentlig eller si fra om kritikkverdige forhold. I Legeforeningen har vi eksempel etter eksempel på at trusler virker. Leger velger, som følge av trusler, å la være å ytre seg fordi påkjenningen vurderes til å bli for stor.

Hele poenget med å diskutere i det offentlige rom er å opplyse og å bidra til forbedring og til å skape utvikling i riktig retning. Det er når det legges lokk på diskusjoner at det virkelig er grunn til bekymring. Legeforeningen ønsker en mer åpen og transparent helsetjeneste. Det mener vi er i samfunnets interesse og vil føre til økt trygghet og tillit i befolkningen. Åpenhet og transparens innebærer diskusjoner, dialog og samarbeid.

Hege Gjessing

Hege Gjessing
 hege.gjessing@legeforeningen.no
 president